

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **R. M.**, proti žalovanému: **Finanční úřad pro hlavní město Prahu**, Štěpánská 619/28, Praha 1, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 11. 11. 2020, čj. 8260869/20/2002-00540-111122 a čj. 8260772/20/2002-00540-111122, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 1. 2021, čj. 14 Af 39/2020 - 26,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovaný **je p o v i n e n** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku ve výši **3 400 Kč**, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Arnošta Ryšavého, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný přípis (sděleními k žádosti) ze dne 11. 11. 2020 sdělil žalobci, že jím učiněné návrhy předražku ve vztahu k rozhodnutí žalovaného o udělení příklepu v dražbě nemovité věci se nepřipouštějí. Proti těmto sdělením podal žalobce k městskému soudu žalobu a domáhal se jejich zrušení. Eventuálně žalobce navrhl, aby městský soud určil, že postup žalovaného byl nezákonný zásah ve smyslu § 82 a násl. s. ř. s.

[2] Městský soud posoudil sdělení k žádosti jako usnesení o předražku, proti kterému je možné podat odvolání. Před podáním žaloby tedy žalobce nevyužil všechny možné opravné prostředky. Vzhledem k tomu, že žalobce nebyl poučen o možnosti podat odvolání, posoudil soud žalobu jako odvolání. Městský soud proto žalobu odmítl a podání postoupil k vyřízení opravného prostředku Odvolacímu finančnímu ředitelství (§ 46 odst. 5 s. ř. s.).

II. Kasační stížnost a vyjádření žalobce

[3] Žalovaný (stěžovatel) napadl usnesení městského soudu kasační stížností. Uvedl, že dne 22. 10. 2020 a dne 23. 10. 2020 vydal rozhodnutí o příklepu. Tato rozhodnutí se nezveřejňují a žalobce ani nebyl příjemcem těchto rozhodnutí. Je tedy otázka, jak se o těchto rozhodnutích žalobce dozvěděl. Poté totiž navrhl předražek k rozhodnutí o udělení příklepu.

[4] Stěžovatel nesouhlasí s tím, že sdělení k žádosti byla rozhodnutím, jak uvedl městský soud. Tato sdělení nezasáhla do práv žalobce. Stěžovatel nerozhodoval o jeho právech a povinnostech, pouze ho vyrozuměl o nemožnosti využít předražek v daňové exekuci. Pokud by stěžovatel vydal rozhodnutí, vždy by se týkalo toho, že předražek nelze připustit, neboť institut předražku nelze aplikovat v daňové exekuci. Žalobce měl proti sdělením uplatnit stížnost ve smyslu § 261 daňového řádu a v případě nesouhlasu s vyřízením stížnosti by mohl požádat Odvolací finanční ředitelství o přešetření.

[5] Podle stěžovatele nelze v daňové exekuci institut předražku použít a ze strany daňových orgánů nebyl obecně připuštěn. Uvedl, že městský soud vyvodil nesprávné závěry z rozsudku NSS ze dne 12. 3. 2020, čj. 1 Afs 331/2019 - 44, což vše stěžovatel podrobněji rozvedl.

[6] Stěžovatel navrhl, aby NSS napadené usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[7] Žalobce se ztotožnil se závěry městského soudu. V daňové exekuci lze institut předražku využít (je třeba subsidiárně použít občanský soudní řád). Proti rozhodnutí o něm (sdělení) se lze bránit odvoláním. Sdělení stěžovatele podle žalobce zasahují do jeho majetkových práv, konkrétně do práva vlastnit majetek. Stěžovatel tedy má veřejné subjektivní právo na přezkum těchto rozhodnutí. Odvolací/žalobní legitimace musí být podle žalobce dána komukoli, do jehož majetkových práv bylo zasaženo (nemusí být porušeno konkrétní subjektivní právo). To se v projednávané věci stalo.

[8] Žalobce uvedl, že ve věci sp. zn. 1 Afs 331/2019 NSS dospěl k závěru, že daňové orgány nesprávně poučily o možnosti předražku. To se ale týkalo období před novelou občanského soudního řádu v roce 2013.

[9] Názor stěžovatele vede k diskriminaci dlužníka, který by se nemohl domoci co největšího možného výtěžku zpeněžením svého majetku (na rozdíl např. od výkonu rozhodnutí podle občanského soudního řádu). Tento přístup stěžovatele rovněž poškozují ČR, neboť neusiluje o co nejvyšší možný výtěžek zpeněžení nemovité věci.

[10] Žalobce upozornil na to, že stěžovatel v dražebních vyhláškách ze dne 10. 9. 2020 poučil mj. o možnosti použití předražku, neboť odkazuje na § 336l o. s. ř., který dále odkazuje na § 336ja o. s. ř. Poukázal také na liknavý přístup stěžovatele při zpeněžování nemovitých věcí dlužníka. Dražební vyhlášky také trpěly právními vadami. Neobsahovaly např. specifikaci katastrálního území, nebyla tedy dodržena jedna ze zákonných podmínek pro dražební vyhlášku.

[11] Žalobce podotkl, že splnil všechny podmínky, které jsou kladeny na navrhovatele předražku.

[12] Žalobce navrhl, aby NSS kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

pokračování

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] V projednávané věci je stěžejní zodpovědět otázku, zda v daňové exekuci lze využít institut předražku.

[15] Podle § 336ja odst. 1 o. s. ř. nejde-li o osoby uvedené v § 336h odst. 4, může každý do 15 dnů ode dne zveřejnění usnesení o příklepu soudu písemně navrhnout, že vydraženou nemovitou věc chce nabýt alespoň za částku o čtvrtinu vyšší, než bylo nejvyšší podání (předražek).

[16] Podle § 336ja odst. 3 o. s. ř. po uplynutí lhůty podle odstavce 1 vyzve soud vydražitele, aby do tří dnů oznámil, zda zvyšuje svoje nejvyšší podání na částku nejvyššího předražku. Poté soud vydá usnesení o předražku, ve kterém usnesení o příklepu zruší a rozhodne o tom, kdo je předražitelem a za jakou cenu nemovitou věc nabude.

[17] Podle § 336ja odst. 7 o. s. ř. se za odvolání proti usnesení o předražku považuje i odvolání podané proti usnesení o příklepu.

[18] Institut předražku představuje metodu možného zvýšení dražebního výtěžku známou již z dob Rakousko-Uherska [srov. § 195 zákona č. 79/1896 ř. z., o řízení exekucím a zajišťovacím (rakouský exekuční řád)]. Do současného českého právního řádu byl zaveden s účinností od 1. 1. 2013 novelou občanského soudního řádu č. 396/2012 Sb. a jeho účelem je zvýšení výtěžnosti dražeb. Chrání zejména práva povinného (vlastníka dražené věci), věřitele, jakož i dalších osob zainteresovaných na co možná nejvyšším výtěžku dražby (rozsudek NSS ze dne 12. 3. 2020, čj. 1 Afs 331/2019 - 44).

[19] Podle § 177 odst. 1 daňového řádu nestanoví-li tento zákon jinak, postupuje se při daňové exekuci podle občanského soudního řádu.

[20] Podle § 177 odst. 2 věty první daňového řádu pravomoci správce daně, jakožto exekučního orgánu, upravuje výlučně tento zákon.

[21] NSS v rozsudku ze dne 12. 3. 2020, čj. 1 Afs 331/2019 - 44, zrušil rozhodnutí správce daně, neboť jím byla v dražební vyhlášce konstatována možnost využít předražek podle § 336ja o. s. ř., a to z důvodu, že se tak stalo u exekuce zahájené ještě před nabytím účinnosti novely občanského soudního řádu, která institut předražku do právního řádu zavedla. NSS tedy možnost využití institutu předražku v daňové exekuci v citovaném rozsudku nevyloučil, ale ani se k ní výslovně nevyjádřil.

[22] Městský soud uvedl, že v daňové exekuci se subsidiárně použije občanský soudní řád v případě, kdy není v daňovém řádu stanoveno jinak (§ 177 odst. 1 daňového řádu). Občanský soudní řád upravuje i institut předražku, a proto se podle § 177 odst. 1 daňového řádu použije i v daňové exekuci. Možnost uplatnění předražku v daňové exekuci městský soud vyvodil z rozsudku NSS sp. zn. 1 Afs 331/2019. Vzhledem k tomu, že podle občanského soudního řádu se o předražku vydává rozhodnutí, posoudil městský soud sdělení jako rozhodnutí, proti kterému je možné podat odvolání. Žalobu následně odmítl a postoupil ji jako opravný prostředek Odvolacímu finančnímu ředitelství, neboť v rozhodnutí o předražku chybělo poučení o možnosti podat odvolání (§ 46 odst. 5 s. ř. s.).

[23] Podle stěžovatele institut předražku v daňové exekuci nelze použít, neboť pravomoci správce daně v daňové exekuci může stanovit pouze daňový řád (§ 177 odst. 2 daňového řádu).

[24] NSS posoudil věc následovně:

[25] Daňový řád upravuje způsoby provedení exekuce. Podle § 178 odst. 5 daňového řádu lze daňovou exekuci provést pouze těmito způsoby: a) srážkami ze mzdy, b) příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb, c) příkázáním jiné peněžité pohledávky, d) postižením jiných majetkových práv, e) prodejem movitých věcí, nebo f) prodejem nemovitých věcí.

[26] Daňový řád tedy vymezuje pravomoc správce daně v souladu s § 177 odst. 2 daňového řádu poskytnutím pravomoci provést daňovou exekuci prodejem nemovitých věcí. Pokud v daňovém řádu není ohledně prodeje nemovitých věcí určitá otázka či postup upraven (resp. není upraven úplně), postupuje se podle občanského soudního řádu (§ 177 odst. 1 daňového řádu). Daňový řád ohledně prodeje nemovitých věcí neupravuje institut předražku, a proto se u tohoto institutu použije úprava, která je obsažena v občanském soudním řádu.

[27] NSS k tomu dodává, že podle § 258 odst. 1 občanského soudního řádu lze provést výkon rozhodnutí, které ukládá zaplacení peněžité částky, srážkami ze mzdy, příkázáním pohledávky, správou nemovité věci, prodejem movitých věcí a nemovitých věcí, postižením závodu a zřízením soudcovského zástavního práva k nemovitým věcem. V daňové exekuci by nebylo možné jako způsob provedení exekuce využít správu nemovité věci, postižení závodu nebo zřízení soudcovského zástavního práva, které upravuje občanský soudní řád, neboť tyto způsoby provedení exekuce daňový řád nezná. Správce daně proto nemá pravomoc v souladu s § 177 odst. 2 daňového řádu k provedení daňové exekuce těmito způsoby.

[28] Sdělení žalovaného ze dne 11. 11. 2020 je tedy nutné považovat za rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s. Občanský soud řád předpokládá vydání rozhodnutí o návrhu na předražek, proti kterému je možné podat odvolání (srov. § 336ja odst. 3, 5 a 7 o. s. ř.). Těmito sděleními bylo zasaženo do veřejných subjektivních práv žalobce, který nemohl uplatnit institut předražku v daňové exekuci, ačkoli je to možné. Mimo tuto materiální stránku rozhodnutí byla naplněna i formální stránka rozhodnutí, neboť žalobce podal návrhy, o jejichž vyřízení jej stěžovatel vyrozuměl sděleními ze dne 11. 11. 2020; jednalo se tedy o dokumenty, který zachycují průběh postupu správního orgánu (usnesení rozšířeného senátu ze dne 10. 7. 2018, čj. 9 As 79/2016 - 41, č. 3779/2018 Sb. NSS, body 78 a 79). V podrobnostech k povaze rozhodnutí podle § 65 s. ř. s. viz např. rozsudek NSS ze dne 25. 2. 2021, čj. 10 As 391/2020 - 65).

[29] Městský soud tedy rozhodl správně, pokud žalobu odmítl a žalobu jako odvolání postoupil Odvolacímu finančnímu ředitelství, neboť ve sděleních žalovaného ze dne 11. 11. 2020 nebylo obsaženo poučení o možnosti podat odvolání (§ 46 odst. 5 s. ř. s.).

[30] Vzhledem k uvedenému je již nedůvodná námitka stěžovatele, že žalobce měl proti sdělením možnost podat stížnost podle § 261 daňového řádu.

[31] Pokud stěžovatel uváděl, že rozhodnutí o příklepu se nezveřejňují, nemá to na posouzení věci vliv. NSS však podotýká, že občanský soudní řád, který se v daňové exekuci použije subsidiárně, předpokládá, že se usnesení o udělení příklepu zveřejňuje (srov. § 336ja odst. 1 o. s. ř.). Pokud stěžovatel rozhodnutí o příklepu nezveřejňuje, jedná nezákonně.

pokračování

IV. Závěr a náklady řízení

[32] Ze všech uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[33] O náhradě nákladů řízení rozhodl NSS podle § 60 odst. 1 a § 60 odst. 5 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalobce byl úspěšný a náleží mu proto náhrada nákladů řízení. Jeho náklady v řízení o kasační stížnosti představuje odměna advokáta, který ve věci učinil jeden úkon právní služby, a to podání vyjádření. Odměna podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátního tarifu), činí 3 100 Kč [§ 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. K úkonům právní služby je třeba připočítat 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Celkem tedy 3 400 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 25. července 2022

Ondřej Mrákota
předseda senátu